

**Scenariusz wystawy stałej
w budynku zabytkowego spichlerza w Brożcu**

Tytuł wystawy : ***Okiem historii***

Scenariusz wystawy stałej w budynku zabytkowego spichlerza w Brożcu będzie nawiązywać do rolniczego charakteru gminy. W swoich założeniach opowie o historii życia na wsi w XX w.

Cel wystawy

Celem wystawy jest:

- Wzbudzenie zainteresowania oraz wskazywanie kierunków poszerzenia wiedzy na historii naszego regionu;
- Edukacja z naciskiem na emocjonalne zdobywanie wiedzy;

Adresaci

Głównym adresatem wystawy powinna być rodzina. Przede wszystkim rodziny wielopokoleniowe, które w obecnych czasach stanowią rzadkość. Konfrontacja przedstawicieli różnych pokoleń na bazie zastanych eksponatów spowoduje, że starsze pokolenie w sposób emocjonalny zacznie opowiadać dzieciom o ich własnym życiu.

Wystawa powinna być adresowana również do:

- dzieci i młodzieży szkolnej;
- studentów, środowiska akademickiego;
- turystów krajowych;
- turystów zagranicznych;
- seniorów;
- osób niepełnosprawnych.

Krótką geneza

Do XIX w. większość wyrobów rękodzielniczych była wytwarzana przez miejscowych rzemieślników wiejskich.

W XIX w. wraz z rozwojem przemysłu następowały zmiany społeczno-gospodarcze. Zaczęły rozwijać się wiejskie zakłady rzemieślnicze a następnie manufaktury i zakłady przemysłowe. W XX w. narzędzia fabryczne zaczęły wypierać wyroby wykonywane ręcznie. Produkcja została zmechanizowana a praca na roli została zautomatyzowana. W ten sposób dawne rzemiosło oraz narzędzia zostały stopniowo wyparte z użytku. Narzędzia stanowiące symbol czasów minionych dzięki uprzejmości mieszkańców z terenu gminy zostały zgromadzone i udostępnione dla zwiedzających.

Ważnym punktem budowy przestrzeni muzealnej była zastana architektura obiektu. Miejscem ekspozycji jest budynek spichlerza zlokalizowany w miejscowości Brożec. Spichlerz jako budowla gospodarcza jest nierozzerwalnie związany i jednoznacznie kojarzony z gospodarstwem rolnym.

Wystawa zlokalizowana w tego typu obiekcie winna wydobywać z bryły budynku zapisaną w niej historię, dzieje miejsca i historię pracy na wsiach.

Eksponaty i fotografie pozyskane od miejscowej ludności będą oddziaływać na emocje zwiedzających. Darczyńcy będą mieli poczucie budowania i możliwość przekazania historii naszego regionu.

Wystawa została podzielona na trzy podstawowe działy:

- życie na roli,
- rzemiosło,
- dom.

Kierunki i kolejność zwiedzania

Ścieżka zwiedzania poprowadzona została „naturalnym rytmem życia i pracy człowieka”.

Zwiedzanie „dzień” rozpoczynamy od **pracy na roli** przeplecionej pracą wykonywaną przez **rzemieślników**, aby na koniec dojść do **domu** będącego miejscem odpoczynku. Ostatnim pomieszczeniem jakie zostanie wyeksponowane będzie sypialnia miejsce odpoczynku po całym dniu ciężkiej pracy. Następnie zataczając koło rozpoczynamy kolejny dzień żyjemy w zgodzie i rytmie wyznaczonym przez naturę. Cykl życia wpisany był nie tylko w pory dnia ale przede wszystkim w pory roku podzielone również na okres świąteczny i świecki.

Wszystkie działy życia codziennego były wzajemnie ze sobą powiązane, dlatego też będzie następowało płynne przejście pomiędzy poszczególnymi działami.

DZIAŁ I

Życie na

roli

Eksponaty:

Radło ręczne (lata 30-te XX w.) dł. 1,2m;

Wyrywacz ręczny do korzeni buraków (I poł. XX w.), uchwyt drewniany, zęby metal, wys. 86cm;

Wialnia zbożowa (młynek/ fachel) napęd ręczny, dł. 1,5m, wys. 1,2m, szer. 80cm;

Plużyca do zaprzęgu konnego, drewniana, lemiesz okucie metalowe, dł. 2,5m;

Chomąto;

Chomąto na krowę;

Szatkownica do kapusty;

Kobylica;

Ścianki ekspozycyjne z zawieszami do zawieszenia eksponatów – szt. 2

Postument szt.1

DZIAŁ II

Rzemiosło

Ekspozyty:

Kamień do żaren, śr. 30cm, wys. 15cm;

Narzędzia stolarskie:

 Znacznik stolarski,

 Piła do drewna,

 Strug szt.2,

Łopata do pieca chlebowego wys. 193 cm;

Łopata do pieca chlebowego wys. 180 cm;

Kosz słomiany

Kosz słomiany

Kosz słomiany

Kosz słomiany

Kosz słomiany

Waga dziesiętna drewniana, wys. 70cm, dł. 80cm, szer. 50cm;

Waga szalkowa mała;

Waga szalkowa;

Magiel wys. 111 cm, gł. 8 cm, dł. 105 cm;

Magiel wys. 107 cm, gł. 43,5 cm, dł. 112 cm;

Tara;

Pralka drewniana klepkowa wys. 1,10 cm, śr. 90 cm;

Żelazko na duszę wys. 19 cm, dł. 20 cm, gł. 8 cm;

Żelazko na duszę wys. 20 cm, dł. 21 cm, gł. 8 cm;

Postumenty – szt. 4

DZIAŁ III

Dom

Najbardziej obszerny dział ekspozycji. Będzie on posiadał również dodatkowy, wewnętrzny podział, który został zdeterminowany przez zgromadzone eksponaty. Podział będzie obejmował stworzenie i wyposażenie najważniejszych pomieszczeń w domu.

Kuchnia

Eksponaty:

- Zegar skrzynkowy;
- Wyciskacz do soku z winogron;
- Maszynka do mielenia mięsa;
- Maselnica beczkowa;
- Szafa dwudrzwiowa;
- Stół;
- Krzesło;
- Krzesło;
- Krzesło;
- Krzesło;
- Piec żeliwny;
- Kredens kuchenny;
- Kufel ceramiczny;
- Kufel ceramiczny;
- Maszynka do krojenia chleba;
- Komplet pojemników na produkty sypkie;
- Mlecznik i butelka na ocet;
- Komplet cukiernica i mlecznik;
- Talerz ceramiczny ozdobny;
- Pojemnik na grysik;
- Komplet pojemników pieprz i muszkat;
- Pojemnik na pieprz i kminek;
- Obrus haftowany;

Zasłona na umywalkę;
Trzymak do garnków;
Serwis do kawy WAWEL;
Dzbanek do kawy;
Komplet karafka i 6 kieliszków;
Komplet drewniana tacka i kieliszki;
Komplet karafka ceramiczna ryby i kieliszki;
Serweta okrągła szydełkowa;
Dzbanek ceramiczny;
Pojemnik na produkty sypkie;
Filiżanka;
Filiżanka;
Filiżanka;
Kredens kuchenny wys. 172 cm, gł. 50 cm, szer. 145 cm;

Gablota ekspozycyjna szt. 2

Postument szt.1

Sypialnia

Ekspozyty:

Toaletka wys. 170 cm, gł. 50 cm, szer. 110 cm;
Komplet stroju damskiego;
Komplet stroju damskiego;
Strój ślubny męski;
Szafka nocna szt. 2 wys. 58cm, dł. 58 cm, gł. 32 cm;
Łóżko wys. 83 cm, gł. 196 cm, szer. 220 cm;
Powłoczka na jasek;
Powłoczka na jasek;
Szafa trzydrzwiowa;
Bielizniarka wys. 110 cm, dł. 142 cm, gł. 43 cm;
Walizka;

Maszyna do szycia marki VESTA (pocz. XX w.) ze stolikiem drewnianym, napęd nożny,
wys. 1m, szer. 0,45cm;

Maszyna do szycia marki SINGER;

Chusta heklówka;

Chusta baraknowa aksamitna;

Chustka heklówka;

Chustka heklówka;

Chustka aksamitna;

Chustka barankowa;

Szal;

Szal zimowy;

Szal barankowy;

Gabloty ekspozycyjne stojące szt. 2 oraz gablota ekspozycyjna stolikowa.

Tablice informacyjne

Tablice informacyjne ustawione pomiędzy słupami będą stanowiły umowną granicę pomiędzy częścią wystawienniczą a warsztatową zlokalizowaną w centralnej części parteru.

Ścianka będzie to ciąg tablic informacyjnych na temat historii miejscowości wchodzących w skład gminy, ginących zawodów, życia codziennego na wsi przedstawiające pracę na roli i nie tylko opracowane na podstawie fotokopii otrzymanych fotografii.

Tablice informacyjne:

Miejscowości szt. 5;

Ginące zawody szt.2;

Życie codzienne szt.2;

Zwyczaje szt.1;

Dostępność

Podstawowy ciąg zwiedzania stanowiący jednocześnie trasę dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich to chodnik o szerokości półtorej metra poprowadzony wzdłuż słupów oraz linii wyznaczonej przez tablice informacyjne.

Dodatkowo wyznaczone zostaną ciągi zwiedzania pomiędzy ustawionymi eksponatami umożliwiające bliższy kontakt ze zgromadzonymi artefaktami.

Długość zwiedzania

Czas na zapoznanie się z podstawowymi informacjami ocenia się na około 45 minut. Nie określono natomiast czasu zwiedzania z przewodnikiem. Sposób i szczegółowość przekazywanych informacji winna być dostosowana do odbiorców.

Ekspozycja oczami dziecka

Przestrzenie ekspozycyjne nie posiadają elementów wyodrębnionych przewidzianych wyłącznie dla dzieci, będą one jednak posiadały dostęp do wybranych eksponatów tak, aby w sposób namacalnym mogły zapoznać się z danym przedmiotem (na przykład żelazko z duszą).

Ponadto interesująca dla dzieci będzie plansza przedstawiająca życie codzienne. Zawarta na niej będzie wzmianka o dawnych grach i zabawach Śląskich.

Powyższa informacja może stać się bazą do przeprowadzenia warsztatów dotyczących dawnych zabaw.

Dla dzieci można wprowadzić również karty pracy przedstawiające zarys wybranych eksponatów. Zadaniem obserwatora będzie odnalezienie podanych kształtów, uzupełnienie szczegółów i podanie ich nazwy.

Wystawa będzie tak skonstruowana, aby była możliwość indywidualnego zwiedzania. Ekspozyty będą opisane nazwą i datą powstania oraz opcjonalnie informacją o darczyńcy. Rozmieszczone zostaną również tablice z opisami, zdjęciami i rysunkami.

Drugim trybem działania będą lekcje muzealne prowadzone przez obecnego w obiekcie przewodnika.

Wystawę projektuje się tak, aby w miarę rozrastania się zasobów wystawienniczych istniała możliwość uzupełniania wystawy o nowe eksponaty.

Załączniki:

rys. 1 - schemat podziału wystawy na działy tematyczne

rys. 2 – kierunki zwiedzania

rys. 3 – rozmieszczenie eksponatów wzdłuż trasy zwiedzania